

Handläggare: Gunweig Högberg
Telefon: 08-508 20 505

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Om tydliggörande av valfrihetssystem inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 326-1366/2012.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Leif Sjöholm
Stadsdeldirektör

Kristina Goldring
Beställarchef

Sammanfattning

Socialförvaltningen har sett över de regler som behöver förtydligas och följas inom alla regiformer i valfrihetssystemet för LSS-verksamheter. Vissa tillägg behöver göras i avtal och förfrågningsunderlag.

Det gäller uppsägning av plats/tomgångsersättning, öppettider och kostnader för mat för daglig verksamhet, momskompensation, ersättning vid vistelse del av dygn på korttidshem samt lokalschablonersättning.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning instämmer i de förändringar/förtydliganden som föreslås. Dock behöver förtydligande ske

gällande om den enskildes valfrihet ska gälla även för enskilt driven verksamhet som ej är upphandlad inom LOV. Förvaltningen anser inte att valfriheten ska tillämpas inom dessa verksamheter.

Bakgrund

Remissen om tydliggörande av valfrihetssystem inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS har överlämnats till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd för yttrande senast 2012-12-01.

Socialförvaltningen har förtydligat vissa regler gällande ersättning och kvalitetskrav samt förtydligat att dessa regler gäller alla regiformer inom valfrihetssystemet. Socialförvaltningen har föreslagit vissa tillägg som ska föras in i avtal och förfrågningsunderlag och att dessa tillägg och förtydliganden inarbetas i särskilda tillämpningsanvisningar för upphandling enligt LOV och LOU samt för egen regi.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2008 om ”Ersättningssystem samt övergripande handläggning av den enskildes val i valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS om personer med funktionsnedsättning”, Dnr 326-1399/2008. Valfrihet inom LSS-verksamheterna infördes 2009-07-01. 2009-09-01 började Lagen om valfrihetssystem (LOV) tillämpas vid upphandling av bostad med särskild service för barn/ungdom och vuxna, korttidshem för barn/ungdom/vuxna samt daglig verksamhet. Valfrihet för den enskilde gäller inom såväl egen regi som entreprenad- eller enskilt driven verksamhet.

Socialförvaltningen har sett över de regler som behöver förtydligas och följas inom alla regiformer i valfrihetssystemet för LSS-verksamheter. Vissa tillägg behöver göras i avtal och förfrågningsunderlag.

Nedan redovisas de regler och det avtalsinnehåll samt de åtgärder som socialförvaltningen menar behöver förtydligas:

- **Uppsägning av plats/tomgångsersättning**

Enligt kommunfullmäktiges tidigare beslut i ärendet ”Ersättningssystem samt övergripande handläggning av den enskildes val i valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS om personer med funktionsnedsättning”, dnr 326-1399/2008 fastslogs att utförare av boende och daglig verksamhet oavsett regiform erhåller ersättning med 75 % av beviljas ersättningsnivå, dock maximalt under 30 dagar. För utförare av bostad med särskild service för vuxna utgår minst 14 dagars tomgångsersättning.

Socialförvaltningen förslår att följande förtydligande förs in i avtal och förfrågningsunderlag, tillägget kursiverat:

Utförare av boende och daglig verksamhet, oavsett regiform, erhåller ersättning med följande tillägg: 75 % av beviljad ersättningsnivå, ***från den dag platsen sägs upp fram till att en plats tas i anspråk***, dock maximalt under 30 dagar. För utförare av bostad med särskild service för vuxna utgår minst 14 dagars tomgångsersättning.

- **Öppettider – daglig verksamhet**

Det finns inga beslut i staden kring öppettider vid daglig verksamhet men enligt gammal hävd ska den enskilde ha rätt till 7 timmar per dag. Utförare i alla regiformer har dock praktiserat olika regler. I LOV - avtalen regleras öppettiderna fr o m 2012 så här:

”Utföraren ska kunna erbjuda den enskilde daglig verksamhet 8 timmar per dag vid heltid. Den dagliga verksamheten ska ha öppet alla vardagar under hela året, undantaget två vardagar, en på våren och en på hösten, för personalens planering av verksamheten. Utbildning, konferenser, personalmöten och semester får inte påverka verksamheten kvalitet och öppet tider.”

Socialförvaltningen förslår att följande förtydligande förs in i avtal och förfrågningsunderlag, tillägget kursiverat:

”Utföraren ska kunna erbjuda den enskilde daglig verksamhet 8 timmar per dag vid heltid, ***mellan kl 08.00 – 16.00 och vid behov mellan kl 07.00 – 17.00***. Den dagliga verksamheten ska ha öppet alla vardagar under hela året, undantaget två vardagar, en på våren och en på hösten, för personalens planering av verksamheten. Utbildning, konferenser, personalmöten och semester får inte påverka verksamheten kvalitet och öppet tider.”

- **Momskompensation**

I valfrihetssystemet är det möjligt för andra kommuner att ansöka och bli godkända som utförare. De ersätts på samma sätt som enskilda utförare och får därmed kompensation för momskostnader med 5,4 % då momskompensationen ligger inbakad i LSS-pengen.

Socialförvaltningen förslår att andra kommuner inte erhåller momskompensation. Vid fakturering ska 5,4% dras av från den debiterade totalsumman.

- **Kostnad för mat – daglig verksamhet**

Idag finns precis som tidigare, den sk traditionella dagliga verksamheten som bedriver verksamheten i anpassade lokaler och där lunch serveras till alla deltagare.

Med åren har det blivit allt vanligare att deltagare har sin dagliga verksamhet förlagd ute i företag och organisationer i form av t ex praktikplats eller integrerad daglig verksamhet i butiker, caféer etc. medan andra fortsatt har behov av den traditionella dagliga verksamheten.

Behoven och förutsättningarna ser olika ut.

De deltagare som får sin dagliga verksamhet i företag, organisationer eller i annan integrerad verksamhet har ibland med sig egen matlåda, äter i gemensam lunchservering eller på restaurang. I andra verksamheter serveras lunch på plats med personal som kan stödja de enskilda som behöver det.

Enligt avtal är det utförarens ansvar, såväl kostnadsmässigt som praktiskt, att erbjuda den enskilde lunch vid deltagande i daglig verksamhet enligt LSS. Den enskilde betalar ingenting till utföraren men enligt beslut i kommunfullmäktige betalar den enskilde 26 kronor i avgift per dag till staden.

Socialförvaltningen förslår, efter samråd med stadsledningskontorets juridiska avdelning, följande konstruktion för kost vid daglig verksamhet att föras in i avtal och förfrågningsunderlag:

- Avgiften för den enskilde, 26 kronor per dag, tas bort
- Utföraren ska, enligt avtal, fortsatt vara skyldig att erbjuda lunch till de deltagare som så önskar. Detta gäller framför allt den traditionella dagliga verksamheten, där det finns deltagare som inte själva kan ombesörja sin egen lunch.
- Utföraren har rätt att ta ut ett skäligt pris av de deltagare som begärt att bli serverade lunch. Priset för lunch ska regleras genom avtal med staden.
- Som en konsekvens av föreslagna förändringar bör ersättningen till utförare av daglig verksamhet ses över. Idag ingår ersättning för lunch i nivåersättningen.

- **Ersättning – korttidshem för barn , ungdomar och vuxna.**

Ett förtydligande behövs av vad LOV - avtalet föreskriver när den enskilde endast befinner sig på korttidshemmet viss del av ett dygn. Detta inträffar när de enskilde t ex anländer till korttidshemmet en fredag eftermiddag och avsluta korttidsvistelsen måndag morgon/förmiddag.

Socialförvaltningen föreslår att följande reviderade text i LOV - avtalen under rubriken ” Bokning/avbokning av korttidsvistelse” beaktas vid upphandlingar enligt LOV, LOU och egen regi. Reviderad text förs in i avtal och förfrågningsunderlag:

”Närmast anhörig/god man bokar vistelse hos utföraren i enlighet med den omfattning som anges i beställningen. Om plats endast utnyttjas del av dygn debiteras **halv** dygnskostnad. Utföraren ska omgående meddela beställaren om en boende avlidit. Dödsdagen räknas som uppsägningsdag. Ersättning utgår med **75% av beviljad ersättningsnivå, från det att platsen sägs upp till att en plats tas i anspråk**, dock maximalt under 30 dagar.

- **Lokalschablon**

Stora skillnader råder kring förutsättningarna för den beslutade lokalschablonen i ersättningssystemet för daglig verksamhet. Kostnaden för lokaler i egen regi och för entreprenader ingår inte i LSS-pengen utan hanteras centralt av stadsdelsnämnderna som betalar de faktiska kostnaderna för verksamhetens lokaler. Enskilda verksamheter får en lokalschablon som är inbakad i LSS-pengen. Det innebär att en daglig verksamhet som är arbetslivsinriktad och där den enskilde är ute i praktik eller liknande, får samma lokalschablon som en utförare som har sin verksamhet i egna anpassade lokaler. Vissa utförare har arbetslivsinriktad verksamhet som huvudsaklig inriktning. Socialförvaltningen har ingen uppfattning om hur stor del av de dagliga verksamheterna som är arbetslivsinriktade men uppger det som troligt att denna andel kommer att öka framöver.

Socialförvaltningen föreslår att en djupare analys genomförs för att klarlägga omfattningen av verksamheter som inte har lokalkostnader samt vilka kostnadsmässiga konsekvenser detta får för staden. Här måste det även ingå att klarlägga hur eventuella åtgärder kan hanteras i resursfördelningssystemet.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom beställaravdelningen för äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri i samverkan med ekonomiavdelningen. Rådet för funktionshinderfrågor behandlar ärendet 2012-11-19.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning instämmer i de förändringar/förtydliganden som föreslås.

I ärendet anges att valfrihet inom LSS-verksamheter gäller fr om 2009-07-01 och att lagen om valfrihetssystem (LOV) började tillämpas fr om 2009-09-01 vid upphandling av bostad med särskilde service för barn, ungdomar och vuxna, korttidshem för barn, ungdomar och vuxna samt daglig verksamhet. Därmed omfattar den enskildes valfrihet samtliga LSS-verksamheter inom enskilt driven verksamhet, entreprenadverksamhet samt egenregi. Förvaltningen anser att valfrihet inte ska tillämpas för enskilt driven verksamhet som inte är upphandlade enligt i LOV. Ett förtydligande gällande detta behövs.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bilagor

1. Remissen om tydliggörande av valfrihetssystem inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS.